

674
К-25

МУРТАЗО ҚАШИБОВ

ОНА ВА БОЛА СОҒЛОМ БЎЛСА...

РЕСПУБЛИКА МАЪНАВИЯТ ВА МАЪРИФАТ КЕНГАШИ
МАНИЙИ ГОЯ ВА МАФКУРА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МАРКАЗИ

МУРТАЗО ҚАРИШИБОЕВ

ОНА ВА БОЛА СОҒЛОМ БЎЛСА...

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

ТОШКЕНТ «МАЪНАВИЯТ» 2016

Книга должна быть
возвращена не позже
указанного здесь срока

Количество предыдущих
выдач

выдач

УЎК: 614.2(575.1)
КБК: 51.1 (5Ў)
Қ 25

Қаршибоев, Муртазо.

Қ 25 Она ва бола соғлом бўлса... [Матн] / М. Қаршибоев;
– Тошкент: «Маънавият», 2016. – 96 б.

ISBN 978-9943-04-307-7

Ушбу рисолада мамлакатимизда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш бўйича олиб борилаётган кенг кўламли ишлар, уларнинг амалий натижалари ҳақида, юртимизда амалга оширилаётган «Соғлом она ва бола йили» давлат дастурининг асосий мақсад ва нафзалари, ижтимоий аҳамияти хусусида атрофлича фикр юритилиб, амалий ҳулосалар чиқарилади.

Китоб ижтимоий фан соҳалари бўйича дарс бераётган ўқитувчи ва профессорлар, илмий ходим, талаба ва ўқувчилар, маънавий-маърифий тарғиботчилар учун мўлжалланган.

УЎК: 614.2(575.1)
КБК: 51.1 (5Ў)

Масъул муҳаррир:

А. Маерулов, тарих фанлари доктори, профессор.

ISBN 978-9943-04-307-7

© «Маънавият», 2016

КИРИШ

Ҳаётда инсон учун ғоят азиз ва мўътабар бўлган сўзлар, иборалар кўп. Лекин уларнинг орасида «она» сўзи, ҳеч шубҳасиз, ҳаммасидан ҳам кўнглига яқин, муқаддас ва мўътабардир. Одам-зода учун умрнинг маъно-мазмунини белгилайдиган, бахту саодат, шаъну шараф, ғурур, оруно-мус рамзи ҳисобланган қадриятлар ҳам оз эмас. Аммо бу борада сўз аввалида келадиган энг улғу қадрият ҳам оналаримизнинг муборак сиймоси, она меҳри, она деб яшаш саодатидир.

Биз эзгу интилишларимиз, қутлуғ ишларимиз, барча орзу-ҳавасларимизни кўпинча бир мезон билан ўлчаймиз. Яъни, «онай зоримнинг тапсини икки қилолдамиз», «волидамнинг раъйига қарадим», «онагинам хурсанд бўлсин деганим», «онамнинг армонлари ушалиши, руҳи шод бўлишини истадим» деган иборалар билан ишнимиз, умримиз, касбу коримизнинг мазмуни, «аҳамияти»ни тушунтирган, изоҳлаган бўламиз. Бошқача айтганда, меҳрибон волидаларимиз бизга бир умр мадад ва суянч бўладиган, ўнгимизда ҳам, тушимизда ҳам қўллаб-қувватлаб,

хаёт йўлларимизни доимо офтоб каби ёритиб турадиган мукаррам зотлардир.

Она учун фарзанднинг соғлиғи, бахту камолдан ортқ шодлик ва қувонч, саодат борми? Нурийдодасининг ороми, ҳузур-ҳаловати, бардам-бақувват ўсиши учун жону жаҳонини беришга тайёр бўлган она зотини табиатнинг ўзи меҳр ва саховат, вафо ва садоқат, фидойилик тимсоли қилиб яратган. Бу тимсолдан ибрат, куч олиб, мардлик ва жасоратни ҳадди аълосига етказиб намоён этган энг буюк баҳодирлар ҳам аввало инсоний қудрат манбаи бўлган она зоти олдидан тиз чўкиб, таъзим қилади. Оналарнинг яратувчилиқ, меҳр ва гўзаллик даҳосидан илҳомланиб, энг мумтоз куй-қўшиқлар, шеър, қасидалар, тасвирий асарлар яратган улут муסיқачи, шоир ва рассомлар ҳам ўз битиклари, бетакрор истеъдода ва маҳоратини биринчи навбатда она зотини мадҳ этишга бағишлайди.

Ватанимиз мустақилликка эришган дастлабки йиллардан бошлаб тилимизда кўплаб янги сўз ва тушунчалар билан бирга «Соғлом она – соғлом бола» деган ибора ҳам пайдо бўлди. Бу Биринчи Президентимиз Ислам Каримов томонидан ишлаб чиқилган стратегия асосида барпо этилаётган ҳуқуқий демократик давлатни соғлом инсон, халқ ва миллатгина мустаҳкам, қудратли ва пойидор қила олишини чуқур ан-

анган ҳолда олиб борилаётган оқилона сиёсий натижасидир. Ана шу эзгу мақсад «Соғлом она, соғлом миллатгина буюк ишларга қодир бўлади» деган сўзларда яққол ифодасини топади, янадаи ишларимиз мезонига айланди.

Мамлакатимизнинг бош майдонида қад рост-аббат турган Мустақиллик ва эзгулик монументи таркибидаги бетакрор обида – Бахтиёр она ҳайкали ҳам халқимизнинг қутлуғ орзу-интишларини акс эттиради. Юртимизда соғлом она ва бола тарбияси йўлида олиб борилаётган кенг қўламли ислохотларнинг ана шу қутлуғ мақсадлар билан мантиқий жиҳатдан қанчалар боғлиқ эканини, бизнингча, бу монументга аниққат билан назар солган инсон албатта сезадан, ҳис этади. Яъни, оналар бахтли бўлиши учун уларнинг ўзлари ҳам, фарзандлари ҳам соғлом ва бақувват, оиласи, элу юрти тинч-осойишта, обода ва фаровон бўлиши зарур. Айнан ана шу мақсадлар бугунги кунда Ўзбекистонда амалга оширилаётган давлат сиёсатининг энг муҳим ус-тувор йўналишларини ташкил этиб келаётганини назарда тутадиган бўлсак, Бахтиёр она ҳайкали тимсолида теран ҳаётий маъно ва фалсафа мужассам эканига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

Афсуски, қарийб 130 йил давом этган мустамлакачи тузум ва мустабид мафкура даврида бутун халқимиз қатори оналарнинг соғлиғи

ҳам ачинарли аҳволда эди. Атоқли адиб Абдулла Қаҳҳорнинг 1936 йилда ёзилган «Бемор» ҳикоясида дараига шифо тополмасдан қийналаётган онанинг азоб-уқубатлари реалистик лавҳаларда тасвирланади. Хотинини даволатишга қўли калталиқ қиладиган ҳикоя қаҳрамони – Сотиболди қўшни кампирни чақиришдан ўғачора тополмайди. Табобатдан мутлақо беҳабар кампирнинг айтгани шу бўлади: «Беғуноҳ гўдакнинг саҳарда қилган дуоси ижобат бўлади, уйғотинг қизингизни».

Жажжи қизалоқ эрта тонгда беҳолгина ўрнидан туриб, «Худоё, аямди дайдиға даво бейгин...» деган сўзларни уйқу аралаш такрорлайди.

Сотиболди баққолдан 20 танга қарз олиб, «Чилёсин», яъни Куръони каримнинг «Ёсин» сурасини қирқ марта ўқитади. Бемор биров енгиллашгандек бўлади ва эридан илтижо қилиб сўрайди: «Худо қизимнинг саҳарлари қилган дуосини даргоҳига қабул қилди. Дадаси, энди тузукман. Қизимни саҳарлари уйғотманг».

Аслида, аёлнинг «энди тузукман» дегани жигарбандини ўйлаб қиляётган меҳрибончилиги эди, холос. Дара устига чипқон, деганларидек, ўзи тортаётган азоблар етмаганидек, қизининг қийналишини ҳам кўриш беморнинг эзилган бағрини баттар қон қиларди. Қизгинаси тинчги-

на ухлаб, ором олиши, соғлом ўсиши учун онаи-зор унинг ҳам рози. Охири шундай ҳам бўлади: «...» деганча «Худоё, аямди дайдиға даво бейгин...» деганча қолаверади, онаси эса уни Оллоҳ ҳукмига ташлаб, боқий дунё сари йўл олади.

Олдин ҳаётий мантиқ асосида хулоса чиқарилган бўлсак, ҳалқимиз бошидан кечирган кезат-саломат, шоуу хуррам вояга етган бўларди. Хотини ва қизининг тетик ва бардамлигини кўриб, ҳеч шубҳасиз, Сотиболди ҳам хурсандчиликдан дунёга сигмасдан юради. Қисқаси, бутун оналар бахтли-саодатли умр кечирган бўлар эди. Шу мавзуда, Биринчи Президентимиз Ислам Каримовнинг «Она ва бола соғлом бўлса, оила бахтли, она бахтли бўлса, жамият мустақкам бўлади» деган сўзларида кечаги ва бугунги ҳаётимиз сабақларидан келиб чиқадиган чуқур ҳикмат, фалсафа мужассам.

Албатта, бундан 80 йил олдин вақти келиб юртимиз мустақилликка эришиши, Ўзбекистонда инсоннинг қаар-қиммати, барча ҳуқуқ ва эркинликлардан, ижтимоий-сиёсий шароитлардан фойдаланган ҳолда, тўлақонли яшаши,

меҳнат ва ижода қилиши билан боғлиқ бошқа масалалар қатори она ва бола саломатлигига ҳам давлат миқёсида улкан аҳамият берилишини ҳеч ким тасаввур қилолмас эди. Лекин устоз Абдулла Қаҳҳор «Бемор» ҳикоясида мустамлакачилик даврида инсон саломатлиги мутлақо эътибордан четда қолганини, тиббий хизматнинг ҳатто энг оадаий усул ва воситалари ҳам йўлга қўйилмагани туфайли минг-минглаб оналар, гўдаклар мислисидазиязиятчекканини дарачангалда ўртанаётган бир аёл тимсолида бадий-тарихий лавҳаларда кўрсатиб беради.

Иисон ҳаётинга ана шундай беписанда муносабат қандай оғир оқибатларга олиб келди?

Мустақил Аавлатимиз асосчиси Иислом Каримов 1991 йил августда, истиқлолдан олдин бу ҳақда катта дара ва изтироб билан гапириб, қуйидаги фикрларни алоҳида таъкидлаган эди: «Бизга кўп нарсалар ваъда қилинган. Республикамиз пахта мустақиллиги йўлида **анча қурбонлар берди** (бу ва кейинги ўринларда таъкид бизники – М.Қ.). Биз, энг аввало, аҳолини гўшт, сут ва бешма озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмолчи моллари билан таъминлаш масалаларида қарам бўлиб қолдик. Экология тўла бузилгани тўғрисида гапирмай қўя қолайлик. Бу ўринда кишиларнинг **заҳарлангани ва улар умрининг қисқарганини** айтиб ўтиш кифоя.

Булларнинг барчаси КПСС Марказий комитетининг партия шиори остида олиб борган сиёсати натижаси эди. Буларни тўғридан-тўғри ва ошқорлаб айтиш керак, бу сиёсат Ўзбекистонни жаранга олиб келди, уникашқоқлаштириб юборди. Инини, ўзингизни ўзингиз боқа олмайсиз ва энга берилаётган ҳар бир садақа учун Марказга миннатдорлик билдиришингиз керак, деб айтиш керак. «Ўзбекистоннинг омонтириши» (Иислом Каримов. «Ўзбекистоннинг омонликлари эришини омонликлари». Тошкент, «Ўзбекистон» нашриёти, 2011 йил, 384-бет).

Иисон бир мисол: «Аслида юртимизда вазият ҳар ёқсига келиб қолган, одамларнинг сабрини тўлаётган, уларнинг турмуш шароити жуада оғир эди. Бунини яшаш даражаси бўйича Ўзбекистоннинг бешта республика ичида энг пастки ўринларга тушиб қолгани, уч-тўрт талаб оила катта одамлар қовчиларда тикилиб яшагани, ишсизлик, **инилар ва болалар ўлими кескин ошиб кетгани**дан тасвир қилади» (Иислом Каримов. Она юртининг билими иқболи ва буюк келажиги йўлида хизмат қилгани – энг олий саодатдир. Тошкент, «Ўзбекистон» нашриёти, 2015 йил, 82–83-бетлар).

Ҳақиқатан ҳам, 1990 йилда юртимизда болалар ўлими собиқ Иттифоқда энг юқори кўрсаткич – 34,6 промиллени, яъни тирик туғилган ҳар мингга чақалоққа нисбатан 34 нафарни ташкил этган эди. Ўзбекистонда СССР даврида

Оналар ўлими бўйича ҳам ана шундай ачинарли ҳолат ҳукм сурарди. Яъни, ҳар 100 минг тирик туғилган чақалоққа нисбатан оналар ўлими 65 нафардан ортиқни ташкил этарди (*Статистик тўплам. Ўзбекистон Республикаси иқтисодий ижтимоий тараққиётининг мустақиллик йилларидаги (1990–2010 йиллар) асосий тенденция ва кўрсаткичлари ҳамда 2011–2015 йилларга мўлжалланган прогнозлари. Тошкент, «Ўзбекистон» наشريёти, 2011 йил, 95-бет*).

Буюк Юртбошимиз Ислам Каримов 1989 йил 23 июнда – Ўзбекистон раҳбари сифатида иш бошлаши билан, барча соҳаларда бўлгани каби, Тиббиёт йўналишида, жумладан, она ва бола Саломатлигини сақлаш борасида ҳам йиллар давомида ҳал қилинмасдан, тўпланиб, газак Отиб келаётган ўта жиддий муаммоларни ечиш, Миллатнинг генофондини асраш бўйича кенг қўламли чора-тадбирларни амалга ошириш ҳақида аниқ дастурий вазифаларни улкан жасорат билан кун тартибига қўйди. Мустақиллик йилларида соғлиқни сақлаш соҳасида ҳаётга жорий этилган кўплаб лойиҳаларнинг асоси, тамал тоши айнан ўша суронли йилларда, мустабид тузум, ҳукмрон коммунистик мафкура ўз ҳукмини ўтказиб турган мураккаб бир даврда қўйилгани диққатга сазовордир.

Бу ҳақиқатни тарихий мисоллар ҳам тасдиқлайди. 1990 йил 5 июнда республика миқёсида

ўтказилган йирик бир мажлисда Ўзбекистон раҳбари қуйидагиларни таъкидлайди: «Миллатнинг зурриёда фондиди, ҳеч муболағасиз айтган мумкинки, ҳалокатдан сақлаб қолиш учун кенг қўламли тадбирларнинг катта комплексини амалга ошириш керак бўлади. Муаммо аллақачон вилоятлар даражасидан чиқиб, умумдават вазифаси даражасига кўтарилди. Аммо бу соҳадаги кўпчилик раҳбарларнинг ташвишланётгани унча сезилмаётир. Ҳар ҳолда, Соғлиқни сақлаш министрлигидан ҳам, ҳукуматдан ҳам ҳозиргача эътиборга сазовор асосли таклифлар тушётгани йўқ.

Маҳаллий ва республика даражасида *тиббий муассасаларни ташкил этишнинг пухта ва тўлақонли системасини ишлаб чиқиш*, шаъронтимизни ҳисобга олган ҳолда, илғор чет эл тажрибасидан фойдаланишимиз керак. *Иштирослашган йирик даволаш марказлари* қишлоқ ва шаҳар касалхоналари кенг шохобчалари билан қўшилиб, ана шундай системанинг асосий бўлигига айланиши керак. Республикада бундай системани вужуға келтиришга асос солинди. Яқин йилларда кардиология марказини, она-микрохирургияси минтақавий марказини, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш марказини, урология маркази ва шу сингариларни яратиш мўлжалланган...

Яна бир муҳим масала. Оила врачлари вазифидаги врачларнинг қайта тайинлаш керак» (Ислом Каримов. «Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасидан», Тошкент, «Ўзбекистон» нашриёти, 2011 йил, 205-206-бетлар).

Маълумки, мустақиллик йилларида юртимизда соғлиқни сақлаш соҳасида самарали ишлар амалга оширилди. Бу тизим бекуниш хизмат кўрсатадиган Шойлининг тез тиббий ёрдам республика илмий-амалий маркази ва унинг жойлардаги бўлимлари, қишлоқ врачлари пунктларини қамраб олади. Шунингдек, унинг таркибига юқори даражада малакали тиббий ёрдам кўрсатадиган республика ихтисослаштирилган марказлари, кўп тармоқли вилоят шаҳар ва туман шифохоналари қиради. Бугунги кунда юртимизда оилавий поликлиникалар муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Ўзбекистонда «Соғлом она – соғлом бола» дастури асосида амалга оширилган ишлар халқаро миқёсда эътироф этилмоқда.

Таъкидлаш керакки, бундай кенг қўламли ушбу ишлар ва янгиланишларнинг ғоявий асоси 1990 йилда, юқорида зикр этилган маърузада белгиланган эди.

Узоқни кўзлаб, изчиллик билан олиб бориладиган ана шундай кенг қўламли ишлар натижасида мустақиллик йилларида мамлакатимиз

юртимизда 10,5 миллионга кўпайди, одамларнинг умидорлиги 67 ёшдан 73,5 ёшга, аёллар ўртача умидорлиги 75,8 ёшга узайди, оналар ўлими 3,2 баробар, болалар ўлими 3,4 баробар камайди.

Ҳеч шубҳасиз, бу борада юртимизда 1997 йилдан бундан буён ҳар бир йилга алоҳида ном берилиб, юртимизнинг манфаатларини ифода этадиган устувор юртимизнинг аниқ белгилаб олинаётгани ва юртимизнинг ижросини таъминлаш учун давлат дастури қабул қилиниб, самарали амалга ошириляётгани ҳам беқиёс аҳамиятга эга бўлмоқда. Агар ана шу йилларнинг номланишига эътибор берилган бўлсак, уларнинг барчасида, бошқа юртимиз масалалар қатори, оналар ва болалар саломатлигига ҳам катта эътибор бериляётганини кўрамиз: 1997 йил – «Инсон манфаатларини йил», 1998 йил – «Оила йили», 1999 йил – «Аёллар йили», 2000 йил – «Соғлом авлод йили», 2001 йил – «Оналар ва болалар йили», 2002 йил – «Қарияларни қадрлаш йили», 2003 йил – «Обод маҳалла йили», 2004 йил – «Ахр ва мурувват йили», 2005 йил – «Сиҳат-саломатлик йили», 2006 йил – «Ҳомийлар ва шифокорлар йили», 2007 йил – «Ижтимоий ҳаёт йили», 2008 йил – «Ёшлар йили», 2009 йил – «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили», 2010 йил – «Баркамол авлод йили», 2011 йил – «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик

йили», 2012 йил – «Мустаҳкам оила йили», 2013 йил – «Обод турмуш йили», 2014 йил – «Соғлом бола йили», 2015 йил – «Кексаларни эъзозлаш йили».

Энг муҳими, бу йиллар мантиқан узвий боғлиқ бўлиб, уларнинг барчасида бош ғоя сифатида инсон қадр-қиммати ва халқимиз манфатлари турганини кўрамиз. Юртимизда 2016 йилга «Соғлом она ва бола йили» деб ном берилиши ҳам ана шундай мантиқий узвийлик натижаси ва у ўтган йиллар давомида юртимизда инсон, унинг манфаатлари йўлида амалга оширилган ишларни янги, янада юксак босқичга кўтариш, барчамиз учун ана шундай эзгу ҳаракатда иштирок этиш имконини бериши билан ғоят муҳим аҳамиятга эга.

«СОҒЛОМ ОНА ВА БОЛА ЙИЛИ»НИНГ МАЗМУНИ ВА ФАЛСАФАСИ

Тарихдан, ривожланган мамлакатларнинг бугунги тараққиёт тажрибасидан аёнки, ўз келажагини ўйлаган халқ, давлат халқини ва бу халқнинг зоти зурриёди, ҳаёт ва турмуш анъаналари давом этишида ҳал қилувчи вазифани адо этадиган аёл зотини улуғлайди, бўлажак оналар – қизларнинг саломатлиги ҳақида қайғуради. Биз ҳам Ватанимиз истиқлолидан сўнг дунёдаги ривожланган давлатлар сафидан муносиб ўрин эгаллашдек улуғ вазифани ўз олимизга олий мақсад қилиб қўйдик. Бу йўлда бутун халқимизнинг бунёдкорлик салоҳиятини юксалтириш, жумладан, юртимиз аҳолисининг доимий эътиборга муҳтож қисмини ташкил этадиган хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, уларнинг жамият ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги иштироки, ўрни ва нуфузини ошириш масаласига улкан аҳамият берилмоқда. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримовнинг деярли барча нутқ ва маърузаларида бу борадаги ишлар таҳлил қилиниб, долзарб вазифаларга эътибор қара-

тиб келинди. Хусусан, хотин-қизларнинг оила маҳалла, жамият ҳаётида тинчлик-осойишталик, меҳр-оқибат, ҳамжихатлик муҳитини муҳим таҳаммалаш, ёш авлодни Ватанга меҳр ва садоқат руҳида тарбиялаш, иқтисодиётимизнинг турмуш соҳа ва тармоқларини ривожлантиришга қўшган муносиб ҳиссасига юксак баҳо берилган бежиз эмас. «Аёлни ҳурмат қилсак, миллати ҳурмат қилган бўламиз», деб таъкидлар эди Юрбошимиз.

Айниқса, умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари, олий ўқув юр்தларини битириб, юксак орзу-умидлар билан катта ҳаётга қадам қўяётган қиз болалар ҳақида доимий ғамхўрлик кўрсатиш мустақиллик йилларида мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаёти, тараққиётида алоҳида ўрин тутиб келаётгани барчамизга яхши маълум. Бундай чуқур ўйланган сиёсатнинг моҳияти ва фалсафаси ҳақида сўз юритар экан, Биринчи Президентимиз кўйдагиларни алоҳида таъкидлайди: «Қиз болалар – бу бўлғуси она, фарзандларимизнинг тарбиячиси. Эртанги авлод – бу Ўзбекистоннинг келажаги дегани. Қишлоқларимизда агар қиз болалар ўзига муносиб иш топа олмаса, дардини ҳеч кимга айтолмаса, ўз орзу-ниятларини амалга ошира олмаса, бу ҳоким бўладими, прокурор бўладими, бошқа мутасаддилар бўладими, шунинг

соғлом она ва бола йили»нинг мазмунини ва фалсафасини алоҳида кўйиши керак, буюмларнинг қонунга менсимаган қарагандек қабул қилиниши зарур. Ана шу қизларимизнинг ниятларини, алоҳида, рўёб-рўёб қилиб қириш керак, улар, алоҳида, бахтли бўлиши керак» (Ислом Каримов. Она юртимиз бахтли бўлади ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиши керак. Тошкент, «Ўзбекистон» нашриёти, 2015 йил, 232-бет).

Қизларнинг тарбиясига алоҳида эътибор берилши – аждодаларимиздан ўтиб келаётган эзгу анъаналаримиздан бири. Қизларга, келинларга эътибор – туғилажак фарзанд ва набираларга, келажакка эътибор эканини теран англаган ҳақиқатимиз бу борада асрлар давомида бутун бир қаврларнинг тизимини яратгани айтилиши шундан ўқиниб ҳаётнинг масалада адашмаслик, тўғри йўл тутишда мустақам омил бўлиб келган.

Бу масала адабиётимиз тарихида қанча бадиий асарлар учун бош мавзу бўлгани сир эмас. Атоқли адабимиз Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар» романини эста олайлик. Отабек Марғилонда, устоз Ўткир Ҳошимов таъбири билан айтганда, қалбига қулоқ тутиб, Мирзакерим қутидорнинг қизи – Қумушбигига ўйланди. Тошкентнинг энг сара қизларидан танлаб келин қиламан, деб юрган Ўзбекиойим доғда қолади. Ота-онанинг бир умрлик нияти барбод бўлади, Алишер Навоий бобомиз таъбири билан